

Nr 732

**av herr Hermansson m. fl.
om bistånd till Demokratiska folkrepubliken Yemen.**

Aden, som ligger vid infarten vid Röda havet och som efter Suezkanalens öppnande varit en betydelsefull handels- och sjöfartsstad, har sedan 1869 varit brittisk koloni och sedan 1937 kronkoloni. På grund av Storbritanniens minskade inflytande i Mellersta Östern efter andra världskrigets slut och på grund av nationella strömningar i de forna kolonierna och protektoraten kunde D.F.R. Yemen utropas till självständig stat den 30 november 1967 efter förhandlingar i Genève mellan britterna och NLF, Sydjemens nationella befrielse rörelse. Det fördrag som undertecknades innehöll beslut om följande.

1. Alla tidigare brittiska rättigheter skulle övertas av republiken.
2. Länderna skulle upprätta diplomatiska förbindelser.
3. Storbritannien skulle hålla fast vid löftet om ett ekonomiskt bistånd på 60 milj. pund under loppet av 3 år.

Den nya konstitution som antogs den 30 november 1970, då samtidigt namnet Demokratiska folkrepubliken Yemen antogs, innebär fullständiga demokratiska fri- och rättigheter i vad gäller politiska, sociala och fackliga organisationer samt religiösa grupper. Den innebär också en långtgående social och ekonomisk utjämning mellan stad och landsbygd, mellan de olika guvernementen och mellan olika sociala grupper. Den slår också fast folkets rätt att direkt delta i beslut som gäller dess framtid.

I Nationella Fronten, som är den ledande organisationen, ingår representanter för olika politiska och sociala grupper, och den har sålunda ett mycket brett stöd inom befolkningen.

Den treårsplan som antogs 1971 efter omfattande diskussioner inom organisationerna och med de berörda producenterna har i konstitutionens anda påbörjat ett uppbygge i syfte att utjämna sociala och ekonomiska skillnader inom landet. Analfabetismen har framgångsrikt bekämpats. Likaså har hälso- och sjukvård byggts ut. Infrastrukturen, som praktiskt taget var obefintlig 1967, har man lagt stor vikt vid, varvid vägar, flygförbindelser och telekommunikation mellan viktiga centra redan öppnats.

Treårsplanens budget omfattar 800 milj. kr., varvid den största posten tillförts industrisektorn i syfte att snarast möjligt göra landet ekonomiskt självförsörjande (240 milj. kr.). 40 % av budgeten har finansierats av statsinkomsterna, lån och bistånd uppgår till 45 % och 15 % tas från överskottet från nationaliserade företag.

Erfarenheterna från treårsplanen, vilka utvärderas vid en extrakongress

under januari 1975, ligger till grund för den nya femårsplanen (1974/75–1978/79). Kapitalinvesteringarna i femårsplanen kommer att uppgå till 75 358,5 tusen dinarer, varvid produktionsökningen inom industrin beräknas till 164 % och inom jordbrukssektorn (inklusive fisket) 54,1 %. Målet är naturligtvis också här ekonomiskt oberoende.

I syfte att förbättra det sydjemenitiska folkets levnadsvillkor, med den sociala målsättningen att skapa lika villkor för alla jemeniter, lägger man stor vikt vid utbyggnad av skolväsendet och hälsovården, vilka speciellt på landsbygden varit oerhört eftersatta. Ökningen av antalet elever på motsvarande grundskolenivå jämfört med treårsplanens resultat beräknas till 89 % eller 161 000 elever, varav 31 % kvinnliga elever, vilket avspeglar konstitutionens innehåll om jämställdhet mellan könen. Totalt kommer 273 skolor att byggas. Dessutom skall enligt planerna ett jordbrukstekniskt institut byggas som kommer att omfatta 400 elever i en treårig utbildning.

Antalet sjukhusplatser som vid treårsplanens slut beräknas uppgå till 2 170 (på ett befolkningsunderlag på 1,5 milj.) kommer att öka till 3 150 eller 45 %. Speciell vikt lägger man här vid en utbyggnad av barnsjukvården, förlossnings- och mödravården. Vid femårsplanens slut beräknas att det finns en läkare på 6 000 patienter mot en på 10 000 för närvarande. Hälsocentra, ungefär motsvarande våra distriktsläkarstationer, kommer att byggas i alla guvernementen liksom rörliga hälsocentraler för att ge den nomadiserande delen av befolkningen sjukvård.

Planeringen läster stor vikt vid förebyggande hälsovård och omfattar också en utbyggnad av speciella enheter inom hälsovården som kommer att stationeras i alla de sex guvernementen och som kommer att ansvara för att alla barn vaccinerats mot smittkoppor, tuberkulos, polio och gula febern. Dessutom bekämpar man malaria, bilharzia och trakom genom att i samarbete med jordbruksministeriet bespruta vattensamlingar och sankar områden med insektsdödande medel.

Bland de länder som ger bistånd till Demokratiska folkrepubliken Yemen kan nämnas vissa östeuropeiska stater som Sovjetunionen och DDR, vidare Kuwait, Kinesiska Folkrepubliken, Danmark, Schweiz och Libyen. Vissa projekt finansieras med bistånd av Arabförbundet, FN:s utvecklingsprogram (UNDP), FN:s barnfond (UNICEF), Världshälsoorganisationen (WHO) och Världslivsmedelsprogrammet (WFP).

Demokratiska folkrepubliken Yemens utvecklingspolitik är densamma som Sveriges riksdag fastlagt för det svenska utvecklingssamarbetet. Det borde då vara naturligt att Sverige upptar Demokratiska folkrepubliken Yemen som programland för svenskt bistånd.

Det är främst inom undervisning och hälso- och sjukvård som behovet av insatser och hjälp utifrån är stort. Sverige kan här göra en värdefull insats i Demokratiska folkrepubliken Yemens strävan att förbättra sydjemenitiska folkets levnadsvillkor.

Med hänvisning till det anförda förslås

1. att riksdagen hemställer till regeringen att Demokratiska folkrepubliken Yemen upptas som programland för svenskt bistånd,
2. att riksdagen under tredje huvudtiteln punkten C 2 anvisar 20 milj. kr. till Demokratiska folkrepubliken Yemen.

Stockholm den 24 januari 1975

C.-H. HERMANSSON (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

LARS WERNER (vpk)

i Tyresö

GUSTAV LORENTZON (vpk)

BERTIL MÅBRINK (vpk)